

ΕΓΓΡΑΦΟ

ΝΕΑ ΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

(Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Η παρούσα έκδοση υπάρχει και στις εξής γλώσσες:

DA ISBN 92-825-5665-4

DE ISBN 92-825-5666-2

EN ISBN 92-825-5668-9

FR ISBN 92-825-5669-7

IT ISBN 92-825-5670-0

NL ISBN 92-825-5671-9

Δελτίο βιβλιογραφικής κατάταξης βρίσκεται στο τέλος του τεύχους

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 1985

ISBN 92-825-5667-0

Αριθ. καταλόγου: CB-44-85-355-GR-C

Το περιεχόμενο του παρόντος εντύπου μπορεί να αναδημοσιευθεί ελεύθερα, μερικώς ή ολόκληρο, με αναφορά όμως της πηγής του.

Printed in Belgium

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

**ΝΕΑ ΩΘΗΣΗ
ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ**

(Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ : Η ΑΝΑΓΚΗ ΝΕΑΣ ΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

	Παράγραφος
I Αρχές της πολιτικής της Κοινότητας στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών	1-2
II Επιτεύγματα	3
III Οι λόγοι για τους οποίους τα επιτεύγματα υπολείπονται των αναμενομένων	4-9
IV Ενέργειες της Επιτροπής	10-13
V Δικαιολόγηση της νέας ώθησης	14-17

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ : ΤΑ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗ ΝΕΑ ΩΘΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

I Τα προϊόντα που κυκλοφορούν στο εμπόριο στην Κοινότητα πρέπει να ανταποκρίνονται σε αποδεκτά πρότυπα ασφάλειας και υγείας.	19
- Νομοθετικές ρυθμίσεις	20-23
- Συνεργασία	24
- Επιτήρηση και έλεγχος	25-26
- Ενημέρωση και εκπαίδευση	27-28
II Οι καταναλωτές πρέπει να είναι σε θέση να επωφελούνται της κοινής αγοράς	29-42
III Τα συμφέροντα του καταναλωτή πρέπει να λαμβάνονται περισσότερο υπόψη στα πλαίσια των άλλων κοινοτικών πολιτικών	43-44

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Παράρτημα : Χρονοδιάγραμμα

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Η ΑΝΑΓΚΗ ΝΕΑΣ ΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

I Αρχές της πολιτικής της Κοινότητας στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών

1. Η δεκάτη επέτειος της θέσπισης κοινοτικής πολιτικής για την προστασία και προώθηση των συμφερόντων των καταναλωτών είναι η κατάλληλη ευκαιρία για μια επισκόπηση της εξέλιξης της πολιτικής αυτής. Δέκα χρόνια είναι αρκετά για να δώσουν την αναγκαία διάσταση στις επιτυχίες και τις ανεπάρκειές της. Σε ένα αναμνηστικό φυλλάδιο που πρόκειται να εκδοθεί από την Επιτροπή επ' ευκαιρία τη δεκάτης αυτής επετείου αναφέρεται λεπτομερώς η ιστορία της κοινοτικής πολιτικής των καταναλωτών και ως εκ τούτου δεν χρειάζεται να επαναληφθεί εδώ. Στις επόμενες παραγράφους σκιαγραφείται το οικονομικό και πολιτικό υπόβαθρο με βάση το οποίο η πολιτική μεταφράστηκε σε πράξη, εξετάζονται τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν και αναλύονται οι λόγοι για τους οποίους ο τομέας της προστασίας του καταναλωτή πρέπει να θεωρείται ως ακέραιο και αναγκαίο στοιχείο της δομής της κοινοτικής πολιτικής.
2. Το πρώτο έναυσμα για τη θέσπιση μιας πολιτικής της προστασίας των καταναλωτών δόθηκε από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων τον Οκτώβριο του 1972. Στη διάσκεψή τους στο Παρίσι, τις παραμονές της πρώτης διεύρυνσης της Κοινότητας ανέθεσαν στην Κοινότητα να χαράξει πρόγραμμα για την αύξηση και το συντονισμό των εθνικών μέτρων προς όφελος της προστασίας των καταναλωτών. Η πολιτική αυτή εγκαινιάστηκε επίσημα τον Απρίλιο του 1975 με την έκδοση του πρώτου προγράμματος για την προστασία των καταναλωτών. Το πρόγραμμα θεσπίστηκε για την εξασφάλιση πέντε βασικών δικαιωμάτων του καταναλωτή :

- προστασία του καταναλωτή κατά των κινδύνων υγείας και ασφάλειας,
- προστασία των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών,
- βελτίωση της νομικής θέσεως των καταναλωτών (συμπαράσταση, συμβουλές, δικαίωμα δικαστικής προστασίας),
- βελτίωση της εκπαίδευσης και ενημέρωσης του καταναλωτή,
- αναγκαίες διαβουλεύσεις και αντιπροσώπευση των καταναλωτών στη λήψη αποφάσεων που επηρεάζουν τα συμφέροντά τους.

Τα δικαιώματα αυτά κατοχυρώθηκαν και πάλι έξι χρόνια αργότερα με την έκδοση του δευτέρου προγράμματος, το Μάϊο του 1981. Και τα δύο προγράμματα διευτύπωσαν τις σκέψεις οι οποίες, πρέπει να αποτελούν οδηγό των μέτρων που αποβλέπουν στη διασφάλιση της ενσωμάτωσης των δικαιωμάτων αυτών στην πραγματικότητα της ζωής των πολιτών της Κοινότητας. Τα μέτρα αυτά περιελάμβαναν ορισμένες ειδικές προτάσεις της Επιτροπής σχετικά με νομοθεσία, προγράμματα-οδηγούς και έρευνα, διαδικασίες διαβουλεύσεων και υποστήριξη των ενεργειών που αναλαμβάνονται με πρωτοβουλία του κινήματος των καταναλωτών.

II Επιτεύγματα

3. Τα επιτεύγματα υπολείπονται σημαντικά των στόχων των προγραμμάτων δράσης του καταναλωτή.
 - Το Συμβούλιο αποφάσισε μόνο τέσσερις κύριες προτάσεις που πηγάζουν απευθείας από τα δύο προγράμματα του καταναλωτή. Τρεις άλλες προτάσεις οι οποίες εκκρεμούν προς απόφαση

διαβιβάστηκαν από την Επιτροπή στο Συμβούλιο πριν από 6-8 χρόνια.

Το Συμβούλιο ή η Επιτροπή έχουν θεσπίσει σειρά από τεχνικά μέτρα εφαρμογής σχετικά με προϊόντα όπως καλλυντικά, υφαντικές ύλες, τρόφιμα, αυτοκίνητα και ουσίες επικίνδυνες για την υγεία, για τα οποία υπήρχε ήδη νομοθετικό πλαίσιο. Τα μέτρα αυτά ωφέλησαν τους καταναλωτές και συνέβαλαν στην επίτευξη εσωτερικής αγοράς.

III. Οι λόγοι για τους οποίους τα επιτεύγματα υπολείπονται των αναμενομένων

4. Γιατί τα επιτεύγματα της κοινοτικής πολιτικής υστερούν τόσο πολύ σε σχέση με τα αναμενόμενα το 1972; Αυτό οφείλεται σε τέσσερις κυρίως λόγους.
5. Ο πρώτος αρνητικός παράγοντας ήταν η οξεία οικονομική ύφεση της προηγούμενης δεκαετίας. Το πρώτο πρόγραμμα των καταναλωτών εγκαινιάσθηκε όταν η οικονομική μεγέθυνση, μετά την πετρελαϊκή κρίση του 1973, έπεφτε από τα υψηλά επίπεδα της δεκαετίας του 1960. Η εμφάνιση του δεύτερου προγράμματος συνέπεσε με τα επακόλουθα της σφοδρής πετρελαϊκής κρίσης του 1978. Οι κυβερνήσεις και η βιομηχανία ήταν επιφυλακτικές σχετικά με τα δύο προγράμματα, ισχυριζόμενη ότι το κόστος της ρύθμισης αποτελούσε πρόσθετο οικονομικό βάρος για αυτές όταν είχαν ήδη υποστεί τις συνέπειες της ύφεσης. Κάτω από το επιχείρημα αυτό κρύβεται μια "πατερναλιστική" στάση που θεωρεί ότι η πρόωθηση και προστασία των συμφερόντων του καταναλωτή είναι μια δραστηριότητα που πρέπει να επιδιώκεται όταν η συγκυρία είναι ευνοϊκή, ενώ πρέπει να παραμερίζεται σε περιόδους οικονομικής ύφεσης. Εν ολίγοις είναι ένα φαινόμενο των "καλών εποχών". Η αντιμετώπιση αυτή παραβλέπει το γεγονός ότι η ύφεση πλήττει τους καταναλωτές τουλάχιστον όσο και τους άλλους παράγοντες της οικονομίας. Οι καταναλωτές έχουν ανάγκη περισσότερης αξίας για τα χρήματά τους όταν η αγοραστική δύναμή τους

μειώνεται, όπως συμβαίνει τα τελευταία 10 χρόνια.

6. Η ετήσια αύξηση στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν η οποία κυμαίνονταν σε επίπεδο 4,6% για την Κοινότητα στο σύνολό της για την περίοδο 1961 έως 1970 έπεσε στο 2,9% μεταξύ των ετών 1971 και 1980 για να μειωθεί σε -0,3% κατά το 1981. Μόλις το 1984 σημειώθηκαν πάλι θετικές τιμές (+2,2%). Η ιδιωτική κατανάλωση ακολούθησε παράλληλες τάσεις, πέφτοντας από 4,7% το 1961 σε 3,2% μεταξύ των ετών 1971 και 1980. Έφθασε σε χαμηλό επίπεδο 0,3% το 1981 και σταδιακά αυξήθηκε σε 1,2% το 1984.
7. Ένα άλλο εμπόδιο στην ανάπτυξη της κοινοτικής νομοθεσίας για την προστασία του καταναλωτή είναι το γεγονός ότι πολλά από τα εκκρεμούντα θέματα στον τομέα αυτό είναι της αρμοδιότητας των κυβερνήσεων και όχι της Κοινότητας. Το επιχείρημα αυτό χρησιμοποιήθηκε ιδιαίτερα για να αντιμετωπισθούν προτάσεις της Επιτροπής για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών. Στον τομέα της υγείας και ασφάλειας, οι διαφορές ανάμεσα στις εθνικές νομοθεσίες θεωρούνται ως εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων και επομένως ως πρόβλημα κοινοτικού ενδιαφέροντος. Ωστόσο, το επιχείρημα αυτό αγνοεί το γεγονός ότι οι διαφορές στην εθνική νομοθεσία για την προστασία του καταναλωτή για παράδειγμα κανόνες κατά της παραπλάνησης και εξαπάτησης -είναι πολύ πιθανόν να δημιουργήσουν εμπόδια στην κυκλοφορία των εμπορευμάτων και υπηρεσιών- όπως για παράδειγμα οι κανόνες για τη διαφήμιση.
8. Ο τρίτος αρνητικός παράγοντας είναι η ομοφωνία που απαιτείται για την προσέγγιση των νομοθεσιών δυνάμει των άρθρων 100 και 235 της Συνθήκης, τα οποία είναι αυτά που χρησιμοποιούνται συχνότερα ως νομική βάση των προτάσεων της Επιτροπής για την προστασία του καταναλωτή. Αυτός, είναι εξάλλου σε μεγάλο βαθμό, ο λόγος στον οποίο οφείλεται η καθυστέρηση

έκδοσης μέτρων από το Συμβούλιο Υπουργών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η πρόταση της Επιτροπής σχετικά με τον έλεγχο των πωλήσεων κατ'οίκον" η κοινοτική συμφωνία εκκρεμούσε για περισσότερο από ένα χρόνο, λόγω αντιρρήσεων ενός κράτους μέλους. Όταν στην αρχή της ομοφωνίας για τη λήψη αποφάσεων προστίθενται οι πολύπλοκες διαδικασίες διαβούλευσης μεταξύ των οργάνων και η ανάγκη συνεννόησης με τους εκπροσώπους των παραγωγών και καταναλωτών, είναι ολοφάνερο ότι οι μέθοδοι λήψεως αποφάσεων της Κοινότητας μπορεί να καθυστερούνται από κράτη μέλη εμποδίζοντας έτσι την εφαρμογή προγραμμάτων δράσης.

9. Ο τέταρτος περιοριστικός παράγοντας για την επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων είναι η πρακτική των προτάσεων που καθορίζουν κανόνες για ένα περιορισμένο αριθμό προϊόντων ή συστατικών (κάθετη εναρμόνιση). Μια εναλλακτική λύση είναι η συγκέντρωση των προσπαθειών στη διαπραγμάτευση μικρότερου αριθμού προτάσεων που να καλύπτουν ευρύτερους τομείς η καθεμία, όπως προβλέπεται στη νέα προσέγγιση για την τεχνική εναρμόνιση και τα πρότυπα (standards) που έγιναν δεκτά με το ψήφισμα του Συμβουλίου της 7ης Μαΐου 1985.

IV. Ενέργειες της Επιτροπής

10. Η Επιτροπή έχοντας επίγνωση των εν λόγω αρνητικών παραγόντων για την πραγματοποίηση των στόχων της Κοινότητας τόσο στη δημιουργία κοινής αγοράς όσο και στην προστασία των καταναλωτών ανεζήτησε μέσα για την εξουδετέρωση των συνεπειών τους. Η Κοινότητα τώρα εφαρμόζει ένα σύστημα βάσει του οποίου νέα πρότυπα και τεχνικές ρυθμίσεις που πρόκειται να θεσπιστούν από κράτη μέλη ατομικά, πρέπει πρώτα να κοινοποιούνται στην Επιτροπή η οποία με τη σειρά της τα κοινοποιεί σε όλα τα άλλα κράτη μέλη (οδηγία του Συμβουλίου της 28ης Μαρτίου 1983). Η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει αναβολή στη λήψη των μέτρων προκειμένου να αποφεύγεται η δημιουργία νέων εμποδίων στο εμπόριο.

Το σύστημα αυτό των κοινοποιήσεων εφαρμόσθηκε το 1984 και θα συμβάλει στην πρόληψη της δημιουργίας νέων αποκλίσεων μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές των προϊόντων συμπεριλαμβανομένων και των καταναλωτικών αγαθών.

11. Επιπλέον, όπως ήδη αναφέρθηκε, το Μάιο του 1985 η Κοινότητα έκανε δεκτή μια νέα προσέγγιση στην τεχνική εναρμόνιση. Αυτό θα επιτρέψει τη μέσω οδηγιών του Συμβουλίου κατά ομάδες ρύθμιση ομοειδών προϊόντων για τα οποία οι ουσιώδεις απαιτήσεις ασφαλείας και άλλες επιτακτικές ανάγκες μπορούν να καθοριστούν από κοινού. Ο λεπτομερής καθορισμός των χαρακτηριστικών των προϊόντων θα ανατεθεί στους ευρωπαϊκούς φορείς καθορισμού προτύπων (Standardisation bodies) CEN και CENELEC, οι οποίοι θα λάβουν εντολή από την Επιτροπή να επεξεργαστούν κοινά πρότυπα για την ικανοποίηση των επιτακτικών αναγκών. Μέχρι την ολοκλήρωση των κοινών ευρωπαϊκών προτύπων, τα υπάρχοντα εθνικά πρότυπα που ικανοποιούν τις επιτακτικές ανάγκες θα αναγνωριστούν σε όλη την Κοινότητα έτσι ώστε τα σχετικά προϊόντα να μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα στην Κοινότητα.

Η νέα αυτή αντιμετώπιση βασίζεται στην απόφαση του ΔΕΚ "Cassis de Dijon" το 1978. Στην απόφαση αυτή, το Δικαστήριο προσδιόρισε το κριτήριο των "επιτακτικών αναγκών" όσον αφορά, μεταξύ άλλων, την προστασία του καταναλωτή ως τη βάση για τη λήψη αποφάσεως με την οποία κρίνεται κατά πόσο επιτρέπεται η εφαρμογή εθνικού νόμου ακόμη και όταν ο νόμος αυτός συνιστά εμπόδιο στις συναλλαγές. Όπου ο εθνικός νόμος δεν πληροί το κριτήριο αυτό, η κατάργησή του συνιστά μια "αρνητική" εναρμόνιση σε κοινοτικό επίπεδο σε αντίθεση με τη "θετική" που δημιουργείται από τη νέα κοινοτική νομοθεσία. Το Δικαστήριο τήρησε ωστόσο επιφυλακτική στάση ως προς την εφαρμογή

του κριτηρίου αυτού και σε μεταγενέστερες ανάλογες υποθέσεις. Προτίμησε, ειδικότερα να υποστηρίξει τους εθνικούς κανόνες που αφορούν τα πρότυπα υγείας και ασφάλειας όταν υπάρχουν βάσιμες αμφιβολίες ως προς την ανάγκη προστασίας των χρηστών των προϊόντων οι ιδιότητες των οποίων συνιστούν το αντικείμενο των εν λόγω κανόνων.

12. Η νέα αυτή προσέγγιση στην τεχνική εναρμόνιση αφορά τις κατηγορίες προϊόντων για τα οποία το ζήτημα της υγείας και ασφάλειας είναι σημαντικό. Στους τομείς στους οποίους εφαρμόζεται η προσέγγιση αυτή, η ελεύθερη κυκλοφορία ενός προϊόντος εξαρτάται από το κατά πόσο το προϊόν αυτό ανταποκρίνεται στα επίπεδα υγείας και ασφάλειας που έχουν θεσπιστεί για ολόκληρη την Κοινότητα.

13. Όσο και αν είναι σημαντική η νομοθεσία στην ανάπτυξη κοινοτικής πολιτικής για την προστασία του καταναλωτή, τα αποτελέσματα της εξαρτώνται από τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται από τα κράτη μέλη. Είναι ουτοπία να πιστεύει κανείς ότι αρκούν οι νομικές προδιαγραφές σε κοινοτικό επίπεδο για να πραγματοποιηθούν οι στόχοι της πολιτικής. Κατά συνέπεια, - καθώς διευρύνεται η νομοθεσία για την προστασία του καταναλωτή - η ανάγκη ανάπτυξης στενότερης συνεννόησης και συνεργασίας μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι υπεύθυνες για την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας θα είναι ολοένα και περισσότερο σημαντική. Η Επιτροπή έλαβε σχετικά μια πρωτοβουλία όσον αφορά την υγεία και ασφάλεια του καταναλωτή και θα εφαρμόσει και θα επεκτείνει αυτή την προσέγγιση και σε άλλους τομείς που αφορούν την ευημερία του καταναλωτή (βλ. παράγραφο 24).

V. Δικαιολόγηση της νέας ώθησης

14. Ο βασικός σκοπός της Κοινότητας συνίσταται σύμφωνα με το προοίμιο της Συνθήκης, στη σταθερή βελτίωση των όρων διαβιώσεως και απασχόλησης των λαών της. Η πρόωθηση της πολιτικής της προστασίας του καταναλωτή πρέπει ως εκ τούτου να θεωρείται ως αναπόσπαστο μέρος της κοινοτικής πολιτικής για την ευημερία των πολιτών. Η πραγματοποίηση μιας μεγάλης εσωτερικής αγοράς είναι το μέσο και όχι ο σκοπός της δημιουργίας της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας. Οι "τέσσερις ελευθερίες" της κυκλοφορίας των προσώπων, των εμπορευμάτων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων, μαζί με τους κανόνες ανταγωνισμού, αποσκοπούν στην εξυπηρέτηση των αναγκών των πολιτών κατά την άσκηση των οικονομικών και άλλων δραστηριοτήτων τους.
15. Ο ρόλος της προστασίας του καταναλωτή είναι πρωταρχικός και από την άποψη της δημιουργίας και λειτουργίας της Κοινής Αγοράς. Τα προϊόντα που αποτυγχάνουν να δώσουν στον καταναλωτή μια λογική ικανοποίηση για τα χρήματα που ξοδεύει αποτελούν κακή επένδυση.
16. Αντίθετα, προϊόντα που ικανοποιούν έναν καλά πληροφορημένο καταναλωτή και δίνουν αξία στα χρήματά του, εμπνέουν εμπιστοσύνη στον καταναλωτή. Προϊόντα με καλή φήμη, όσον αφορά την ασφάλεια και την αξιοπιστία, κατακτούν τις αγορές εντός και εκτός της Κοινότητας εξασφαλίζοντας έτσι για την Κοινότητα τη διατήρηση ενός σταθερού μεριδίου της αγοράς έναντι των ανταγωνιστών της. Τα προϊόντα αυτά συμβάλλουν επομένως στην υποστήριξη της οικονομικής ανάπτυξης και στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.
17. Η προστασία του καταναλωτή θεωρούμενη από τη διπλή σκοπιά της ευημερίας των πολιτών και της αποδοτικότητας της παραγωγής, επιβεβαιώνει τις διαστάσεις της ως αναπόσπαστου τμήματος της δομής της κοινοτικής πολιτικής. Αυτή η διπλή

προοπτική πρέπει να αποτελέσει το κίνητρο μιας νέας ώθησης για την υλοποίηση της κοινοτικής πολιτικής για την προστασία του καταναλωτή η οποία θα πρέπει να τοποθετηθεί ανάμεσα στις μεγαλύτερες προτεραιότητες της κοινοτικής δράσης.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΑ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗ ΝΕΑ ΩΘΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

18. Οι κατευθυντήριες γραμμές της δράσης για την προώθηση και προστασία των συμφερόντων του καταναλωτή που έχουν ήδη τεθεί στο πρώτο και δεύτερο πρόγραμμα, μπορούν να συνοψισθούν ως εξής:

Οι καταναλωτές θέλουν να είναι βέβαιοι ότι πριν τεθούν τα προϊόντα στην αγορά ανταποκρίνονται στα αποδεκτά πρότυπα υγείας και ασφάλειας. Μετά την εξασφάλιση αυτή, θέλουν τα προϊόντα αυτά να διακινούνται ελεύθερα και να πωλούνται με ίσους όρους σε ολόκληρη την Κοινότητα. Θέλουν επίσης να λαμβάνονται περισσότερο υπόψη τα συμφέροντά τους όταν διαμορφώνονται άλλες κοινοτικές πολιτικές. Οι μελλοντικές πρωτοβουλίες θα πρέπει να σκοπεύουν τρεις κυρίως στόχους:

- Τα προϊόντα που κυκλοφορούν στο εμπόριο στην Κοινότητα θα πρέπει να ανταποκρίνονται σε αποδεκτά πρότυπα ασφάλειας και υγείας.
- Οι καταναλωτές πρέπει να μπορούν να επωφελούνται από την κοινή αγορά.

- Τα συμφέροντα των καταναλωτών πρέπει να λαμβάνονται περισσότερο υπόψη σε άλλες κοινοτικές πολιτικές.

Τα κεφάλαια που ακολουθούν αναφέρονται στις ενέργειες που πρέπει να αναληφθούν για την επίτευξη των τριών αυτών στόχων.

I. Τα προϊόντα που κυκλοφορούν στο εμπόριο στην Κοινότητα πρέπει να ανταποκρίνονται σε αποδεκτά πρότυπα ασφάλειας και υγείας

19. Οι καταναλωτές έχουν το δικαίωμα να απαιτούν τα προϊόντα που διακινούνται χωρίς περιορισμούς στην Κοινότητα να είναι ασφαλή. Η ασφάλεια του προϊόντος είναι, ως εκ τούτου, βασικό αίτημα και προϋπόθεση για την επίτευξη της εσωτερικής αγοράς.

Ο στόχος της Κοινότητας θα πρέπει να είναι η δημιουργία μιας συνεκτικής πολιτικής ασφάλειας των προϊόντων. Τα βασικά συστατικά θα πρέπει να είναι:

- ένα πρόγραμμα ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ το οποίο θα καθορίζει με σαφήνεια στους κατασκευαστές και προμηθευτές τα επίπεδα ασφάλειας και υγείας που πρέπει να πληρούν τα προϊόντα τους, ώστε να εξασφαλίζεται η προστασία του καταναλωτή
- ένα πρόγραμμα ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι υπεύθυνες για την ασφάλεια των καταναλωτικών αγαθών, με σκοπό τη διευκόλυνση της εφαρμογής των νομικών κανόνων ασφάλειας σε κάθε κράτος μέλος
- η δημιουργία ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΛΕΓΧΩ των κινδύνων υγείας και ασφάλειας που προκύπτουν από τη χρήση καταναλωτικών προϊόντων

- εκστρατεία για την ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ των καταναλωτών σχετικά με την ασφαλή χρήση προϊόντων κατ' οίκον ή σε ψυχαγωγικές δραστηριότητες.

Νομοθετικές ρυθμίσεις

20. Το μεγαλύτερο μέρος των κοινοτικών νομοθετικών ρυθμίσεων για την ασφάλεια των καταναλωτικών προϊόντων χρονολογείται από τη δεκαετία του '60 ή '70. Με τις νομοθετικές αυτές ρυθμίσεις προσδιορίζονται ιδίως οι προδιαγραφές ορισμένων προϊόντων οι οποίες θεωρούνται αναγκαίες για την αποφυγή κινδύνων που απειλούν την υγεία και την ασφάλεια. Η εμπειρία απέδειξε ότι η ειδική νομοθεσία που περιορίζεται σε ορισμένα προϊόντα δεν επαρκεί για τη δημιουργία ολοκληρωμένης κοινοτικής πολιτικής για την ασφάλεια των προϊόντων. Η νομολογία επέτυχε την κατάργηση ορισμένων εμποδίων που παρεμβάλλονταν στις συναλλαγές υπό το πρόσχημα της προστασίας του καταναλωτή. Ωστόσο, όπως ήδη αναφέρθηκε το Δικαστήριο, αντιμετωπίζει πάντα με μεγάλη προσοχή τις περιπτώσεις κατά τις οποίες λόγοι υγείας και ασφάλειας δικαιολογούν ένα περιορισμό στην εισαγωγή προϊόντων. Σ' αυτές τις περιπτώσεις, τα εμπόδια στις συναλλαγές μπορούν να καταργηθούν μόνο μέσω κοινοτικής νομοθεσίας.
21. Κατά συνέπεια, εξακολουθεί πάντα να υπάρχει πειστική η ανάγκη για τη θέσπιση κοινοτικών ρυθμίσεων που θα καθορίζουν τις απαιτήσεις ασφαλείας για τα καταναλωτικά προϊόντα σε κοινοτικό επίπεδο. Η μελλοντική νομοθεσία στον τομέα αυτό θα περιλάβει τόσο τη βελτίωση και την ενημέρωση της ήδη υπάρχουσας νομοθεσίας όσο και την κάλυψη προϊόντων που δεν αποτελούν ακόμη το αντικείμενο κοινοτικών κανόνων. Η "νέα προσέγγιση" στην τεχνική εναρμόνιση και τα πρότυπα διευκολύνει το έργο αυτό.
22. Η επέκταση και η ενημέρωση των υπαρχόντων κανόνων απαιτεί ορισμένες ενέργειες που αναφέρονται στο Δεύτερο Μέρος του χρονοδιαγράμματος που επισυνάπτεται στο Λευκό Βιβλίο σχετικά με την Ολοκλήρωση της Εσωτερικής Αγοράς (COM(85) 310 τελικό

της 14ης Ιουνίου 1985). Στο πλαίσιο της προστασίας του καταναλωτή στα εν λόγω προϊόντα περιλαμβάνονται ιδίως τα οχήματα με κινητήρα, τα τρόφιμα, τα φαρμακευτικά προϊόντα, τα χημικά παρασκευάσματα για οικιακή χρήση, τα παιγνίδια, τα καλλυντικά και οι υφαντικές ύλες.

23. Η νέα νομοθεσία για την ασφάλεια των προϊόντων απαιτεί ορισμένες κοινοτικές ενέργειες:

- Η νέα προσέγγιση στην τεχνική εναρμόνιση θα εφαρμόζεται σταθερά από την Επιτροπή.
- Η Επιτροπή έχοντας επίγνωση της σημασίας του καθορισμού κανόνων ασφαλείας καθώς και της εφαρμογής της υπάρχουσας και της νέας νομοθεσίας σχετικά με την ασφάλεια των προϊόντων, θα εξετάσει την ανάγκη να ληφθούν μέτρα σε κοινοτικό επίπεδο για να διευκολυνθούν ή/και να βελτιωθούν οι διαδικασίες - όπως ήδη γίνεται σε ορισμένα κράτη μέλη - για την επιβολή προσωρινών ή μόνιμων περιορισμών ή απαγορεύσεων στην εμπορία ορισμένων αγαθών. Στο πλαίσιο αυτό θα εξεταστεί και η ανάγκη για την επιβολή σε κοινοτικό επίπεδο μιας γενικής υποχρέωσης στους κατασκευαστές να παράγουν και να διακινούν προϊόντα που είναι ασφαλή. Η γενική ή οριζόντια δράση σε κοινοτικό επίπεδο σε σχέση με την ασφάλεια των προϊόντων θα ενισχυθεί σημαντικά από την έκδοση οδηγίας σχετικά με την ευθύνη για τα ελαττωματικά προϊόντα.
- Η Επιτροπή θα αναθέσει στους ευρωπαϊκούς φορείς τυποποίησης να εξετάσουν τα παιδικά είδη, παιδικά αμαξάκια, κρεβάτια, πάρκα, γραφική ύλη, είδη σχεδίασης και χρωματισμού και είδη χειροτεχνίας που χρησιμοποιούνται από τα παιδιά στο παιχνίδι και στο σχολείο, όπου έλεγχοι και μεμονωμένες περιπτώσεις που αναφέρθηκαν από οργανώσεις καταναλωτών απεκάλυψαν κινδύνους ασφαλείας που μπορούσαν να αποφευχθούν (για παράδειγμα, ασταθές παιδικό αμαξάκι). Ετοιμάζονται επίσης προτάσεις για την απαγόρευση κατασκευής παιγνιδιών ή συναφών προϊόντων που έχουν ιδιότητες - όπως οσμή και σχήμα - που μπορούν να προκαλούν σύγχυση με τρόφιμα.

- Σχεδόν το 25% όλων των καταναλωτικών ατυχημάτων συνδέονται με τη χρήση αθλητικού εξοπλισμού. Μετά από έρευνα, θα αποφασισθεί κατά πόσον είναι πρόσφορη η ανάληψη κοινοτικής δράσης.
- Οι απομιμήσεις προϊόντων μπορεί να δημιουργήσουν κινδύνους για την υγεία και ασφάλεια των καταναλωτών, καθώς και οικονομική ζημία σε γνωστούς κατασκευαστές. Θα ληφθούν πρωτοβουλίες για την εξουδετέρωση των αρνητικών για την ασφάλεια του καταναλωτή επιπτώσεων από παραποιημένα εμπορεύματα στην Κοινότητα, επιπλέον αυτών που έχουν ήδη προταθεί για τα προϊόντα που εισάγονται από τρίτες χώρες (COM(84)705 τελικό).
- Μετά την απόσυρση το 1980 της πρότασης οδηγίας σχετικά με την διαφήμιση φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων και την έκδοση της οδηγίας για την παραπλανητική διαφήμιση το 1984, θα επανεκτιμηθεί η κατάσταση με προοπτική την υποβολή νέων ενδεχομένως προτάσεων.

Συνεργασία μεταξύ των αρχών των κρατών μελών

24. Το Μάϊο του 1984, η Επιτροπή οργάνωσε στο Montpellier της Γαλλίας, την πρώτη διάσκεψη των αντιπροσώπων των αρχών των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή και επιτήρηση κανονισμών και διοικητικών διατάξεων που έχουν σκοπό να διασφαλίσουν ότι τα καταναλωτικά προϊόντα, στην κανονική και λογικά αναμενόμενη χρήση τους, δεν έθεταν σε κίνδυνο την υγεία και ασφάλεια. Η διάσκεψη εξέτασε τις ισχύουσες εθνικές και κοινοτικές διατάξεις για την εφαρμογή και επιτήρηση και αξιολόγησε ειδικότερα τις συνέπειες των κοινοτικών οδηγιών ως προς τη σύγκληση των προτύπων και των τεχνικών ρυθμίσεων καθώς και την επιτήρηση των ατυχημάτων που οφείλονται σε καταναλωτικά προϊόντα οικιακής χρήσεως.

Η διάσκεψη του Montpelier κατέδειξε την ανάγκη μιας συνεργασίας σε διοικητικό επίπεδο σε ολόκληρη την Κοινότητα για την αυξημένη ασφάλεια των προϊόντων. Η Επιτροπή προτίθεται να οργανώσει μια δεύτερη διάσκεψη και να καθιερώσει αυτόν τον τρόπο συνεννόησης μια φορά ετησίως. Από τη διαβούλευση αυτή αναμένεται να προκύψει αξιολογη συνεργασία στους ακόλουθους τομείς :

- εκπαίδευση προσωπικού για την εφαρμογή των σχετικών κανόνων συμπεριλαμβανομένων και ανταλλαγών προσωπικού για την απόκτηση πείρας*
- ανάπτυξη κοινών μεθόδων για την επιτήρηση της ασφάλειας των προϊόντων*
- βελτίωση των διαδικασιών κοινοποίησης και αμοιβαία αναφορά των μέτρων που λαμβάνονται σε ειδικές περιπτώσεις κινδύνων ασφάλειας.

Κοινοτικά μέσα επιτήρησης και ελέγχου των κινδύνων υγείας και ασφάλειας

25. Το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης για την ταχεία ανταλλαγή πληροφοριών, όσον αφορά τα επικίνδυνα προϊόντα, που συμφωνήθηκε τον Ιούνιο του 1984, περιλαμβάνει την εγκατάσταση δικτύου ελέγχου μέσω ανταποκριτών στα κράτη μέλη. Το δίκτυο αυτό μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί ως συμπλήρωμα των υπάρχοντων μηχανισμών για τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τα πορίσματα ερευνών και με ειδικά μέτρα που αναφέρονται στους κινδύνους για την ασφάλεια και υγεία. Η Επιτροπή προτείνει το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης να επεκταθεί ώστε να παρέχει πληροφορίες σε τρίτες χώρες προκειμένου να προλαμβάνεται η εξαγωγή επικίνδυνων προϊόντων ή ουσιών που απαγορεύονται στην Κοινότητα. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρότεινε η λύση αυτή να εφαρμόζεται στην περίπτωση των φυτοφαρμάκων.

26. Η καθιέρωση του συστήματος για τη συγκέντρωση στοιχείων σχετικά με ατυχήματα που οφείλονται σε καταναλωτικά προϊόντα θα οδηγήσει στη δημιουργία τραπεζών δεδομένων σε όλες τις χώρες της ΕΟΚ που θα συνδέονται με το κεντρικό σύστημα επεξεργασίας δεδομένων στην Επιτροπή. Αυτός είναι ένας σημαντικός τρόπος για τον εντοπισμό των τομέων που πρέπει να τύχουν νομοθετικής ρυθμίσεως κατά προτεραιότητα. Χρησιμεύει επίσης και ως ένδειξη για τους τομείς στους οποίους υπάρχει ανάγκη αμεσότερης παρέμβασης ώστε να προλαμβάνονται ατυχήματα που μπορεί να προξενήσουν ειδικά προϊόντα.

Εκστρατεία για την ενημέρωση και εκπαίδευση των καταναλωτών

27. Τα ατυχήματα που οφείλονται σε καταναλωτικά προϊόντα έχουν πολλαπλές αιτίες. Οι τρεις σημαντικότερες είναι :
- ανεπαρκής επιδεξιότητα από πλευράς καταναλωτού,
 - ελλιπής πληροφόρηση σχετικά με το προϊόν, συμπεριλαμβανομένων και των οδηγιών χρήσεων,
 - ενυπάρχοντα ελαττώματα στα υλικά ή στο σχεδιασμό του προϊόντος.

Πολλά μπορεί να επιτευχθούν εάν ο καταναλωτής έχει μεγαλύτερη επίγνωση των κινδύνων την οποία μπορεί να αποκτήσει μέσω της ενημέρωσης από μέρους των δημοσίων αρχών και των παραγωγών καθώς και των διανομέων των προϊόντων και υπηρεσιών. Η Επιτροπή ως εκ τούτου, θα κατευθύνει τις ενέργειές της προς τη δημιουργία συνεργασίας στον τομέα αυτό, ιδίως μέσω της ανάληψης συντονισμένων ενεργειών το 1988. Η συνεργασία αυτή θα έχει στόχο τη συνειδητοποίηση της σημασίας του προβλήματος από το ευρύ κοινό. Κάθε χρόνο οι θάνατοι και οι τραυματισμοί που οφείλονται σε ατυχήματα που συμβαίνουν στο σπίτι ή στη ψυχαγωγία είναι περισσότεροι από τα εργατικά και αυτοκινητικά ατυχήματα. Υπολογίζεται ότι τα ατυχήματα αυτά προκαλούν περισσότερους από 30.000 θανάτους και περίπου 40 εκατομμύρια τραυματισμούς στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα κάθε χρόνο.

28. Η ασφάλεια των παιδιών αποτελεί καθαρά ευθύνη της σύγχρονης κοινωνίας. Στο παρελθόν, δόθηκε μεγαλύτερη προσοχή στο πρόβλημα των αυτοκινητικών ατυχημάτων των παιδιών, παρά σε θέματα όπως πτώσεις, εγκαύματα, πνιγμοί, ασφυξία και δηλητηρίαση. Η Επιτροπή θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην ασφάλεια των παιδιών με ορισμένες ενέργειες. Η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη που οργανώθηκε το Νοέμβριο από κοινού από την Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Ένωση για την ασφάλεια των προϊόντων θα δώσει ιδιαίτερη έμφαση στο θέμα της πρόληψης των παιδικών δηλητηριάσεων. Η Επιτροπή θα οργανώσει εξάλλου μια εκστρατεία σ' όλη την Κοινότητα σχετικά με την ασφάλεια των παιδιών και την πρόληψη των ατυχημάτων της παιδικής ηλικίας, θα δημοσιεύσει έναν οδηγό για την ασφάλεια των παιδιών και θα μελετήσει την ανάγκη αυστηρότερων προτύπων, όσον αφορά, για παράδειγμα, τα πώματα και τις προφυλάξεις στα επικίνδυνα χημικά παρασκευάσματα και φάρμακα.

II. Οι καταναλωτές πρέπει να είναι σε θέση να οφελούνται από την κοινή αγορά

29. Προκειμένου η κοινή αγορά να λειτουργεί αποτελεσματικά, πρέπει να είναι ευκολότερο για τους καταναλωτές να αγοράζουν αγαθά σε άλλες χώρες, να τα χρησιμοποιούν κατ' οίκον, να τα επισκευάζουν όπως τα εγχώρια, και να ικανοποιούνται τα σχετικά αιτήματά τους. Οι καταναλωτές δεν έχουν συνήθως συνείδηση των δικαιωμάτων τους ή των πλεονεκτημάτων που απορρέουν από την αξιοποίηση των διαφορών που υφίστανται ανάμεσα στις τιμές των διαφόρων κρατών μελών και τη διενέργεια τελωνειακών ελέγχων στους πολίτες της Κοινότητας στα σύνορα των κρατών μελών εντός της κοινής αγοράς. Η καλλίτερη ενημέρωση των καταναλωτών αποτελεί προϋπόθεση για τη βελτιωμένη λειτουργία του ανταγωνισμού. Σ' αυτό το πλαίσιο, είναι αναγκαία ορισμένα μέτρα για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών.

30. Οι καταναλωτές που πηγαίνουν από ένα κράτος μέλος σε άλλο για να αγοράσουν, παράδειγματος χάρη, αυτοκίνητο, έχουν να αντιμετωπίσουν τυποποιημένες συμβάσεις που είναι συχνά συνταγμένες σε ξένη γλώσσα. Χρειάζονται συνεπώς προστασία κατά των αθέμιτων όρων των συμβάσεων. Η Επιτροπή δημοσίευσε πρόσφατα ένα συμβουλευτικό έγγραφο για το θέμα αυτό, και αφού λάβει υπόψη της τις παρατηρήσεις των ενδιαφερομένων μερών, θα διατυπώσει τις αναγκαίες προτάσεις.
31. Η άρση όλων των εμποδίων στα οποία προσκρούει της δυνατότητας για τους καταναλωτές να αγοράζουν επί πιστώσει προϊόντα σε άλλο κράτος μέλος θα αποτελέσει ένα σημαντικό βήμα προς την ολοκλήρωση της κοινής αγοράς. Η πρόταση οδηγίας για την καταναλωτική πίστη αποσκοπεί στη διευκόλυνση της δημιουργίας μιας κοινής αγοράς στον τομέα της πίστης. Μια νέα πρόταση θα προβλέπει για τους καταναλωτές τη δυνατότητα να συγκρίνουν ανταγωνιστικές προσφορές παροχής πιστώσεων μέσω της τυποποίησης του τρόπου έκφρασης της επιβάρυνσης που συνεπάγεται για τον καταναλωτή η πίστωση.
32. Οι πληροφορίες σχετικά με τα αγαθά που προσφέρονται οπουδήποτε αλλού στην κοινή αγορά μπορεί να φθάνουν στους καταναλωτές με διάφορα μέσα. Η διαφήμιση μέσω τηλεοπτικών δορυφόρων αποτελεί ήδη το αντικείμενο του green paper της Επιτροπής που προτείνει μια σειρά μέτρων τα οποία αφορούν, για παράδειγμα, τη διαφήμιση καπνού και οινοπνεύματος και τη διαφήμιση για παιδιά. Η Επιτροπή εξετάζει εξάλλου πρόταση σχετικά με την αθέμιτη και συγκριτική διαφήμιση η οποία προβλεπόταν στην Οδηγία για την Παραπλανητική Διαφήμιση.
33. Η νέα τεχνολογία της πληροφόρησης χρησιμοποιείται όλο και πιο συχνά στη μετάδοση πληροφοριών στους καταναλωτές. Για παράδειγμα το videotex συνδέει τις ηλεκτρονικές τράπεζες πληροφοριών, μέσω τηλεφωνικών καλωδίων, με τους τηλεοπτικούς δέκτες στο σπίτι. Τα συστήματα αυτά επιτρέπουν τη διαβίβαση εντολών από από τους καταναλωτές στους προμηθευτές.

Τα συστήματα videotex συνεπάγονται αρκετά προβλήματα για τους καταναλωτές. Για παράδειγμα υπάρχει το πρόβλημα κατά πόσο η πληροφορία που αποθηκεύεται και μεταβιβάζεται είναι ένα είδος διαφήμισης και πως μπορεί να εξασφαλισθεί η ακρίβειά της. Η Επιτροπή θα μελετήσει αυτά τα προβλήματα και θα επεξεργαστεί τις ενδειγμένες προτάσεις.

34. Με την ήδη υπάρχουσα τεχνολογία οι τραπεζικοί λογαριασμοί των καταναλωτών μπορούν να χρεώνονται απ'ευθείας κατά την πώληση με την ηλεκτρονική μεταφορά κεφαλαίων. Για την προστασία των καταναλωτών στις περιπτώσεις λανθασμένων χρεώσεων, μη παράδοσης εμπορευμάτων που έχουν παραγγελθεί ηλεκτρονικά, παράδοσης ελαττωματικών εμπορευμάτων καθώς και στις περιπτώσεις της χωρίς προηγούμενη άδεια πρόσβασης στο τραπεζικό λογαριασμό του καταναλωτή.
35. Ενώ η σημασία που έχει για τον καταναλωτή η ελευθερία να αγοράζει εμπορεύματα σε άλλα κράτη μέλη είναι αυτονόητη, ο τομέας των υπηρεσιών είναι εξίσου σημαντικός. Αυτό γίνεται αισθητό όταν η υπηρεσία συνδέεται με το προϊόν. Για παράδειγμα, οι εγγυήσεις διάρκειας όσον αφορά την ύπαρξη συνομολογηθεισών ιδιοτήτων και την καλή λειτουργία πρέπει να ισχύουν στη χώρα παραμονής του καταναλωτή ακόμη και αν τα εμπορεύματα έχουν αγορασθεί αλλού. Η Επιτροπή προς το παρόν μελετά τις εμπειρίες των καταναλωτών σε σχέση με τη λειτουργία των εγγυήσεων και των υπηρεσιών που παρέχονται μετά την πώληση και θα προβεί στην υποβολή των καταλλήλων προτάσεων. Προκειμένου οι καταναλωτές να είναι σε θέση να συγκρίνουν την αξία των ανταγωνιστικών υπηρεσιών όπως συμβαίνει με τα προϊόντα, πρέπει να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη διαφάνεια των τιμών. Αναφέρουμε για παράδειγμα την πρόβλεψη ανταλλακτικών για τη συντήρηση και επισκευή οχημάτων με κινητήρα ή οικιακών ηλεκτρικών συσκευών. Η Επιτροπή θα επεξεργαστεί συνεπώς τις απαραίτητες προτάσεις όσον αφορά την υποχρέωση αναγραφής των τιμών των υπηρεσιών.

36. Οι παράλληλες εισαγωγές δημιουργούν ανταγωνισμό ο οποίος με τη σειρά του μπορεί να οδηγήσει σε πιέσεις για τη μείωση των υπερβολικών διαφορών των τιμών για τα ίδια προϊόντα που υποβάλλονται σε διαφορετικό Φ.Π.Α., φόρο καταναλώσεως κλπ. Αυτή η θεμελιακή προσέγγιση στην πολιτική της προστασίας των καταναλωτών είναι προς το συμφέρον της ίδιας της Κοινότητας. Εντούτοις, λίγοι είναι αυτοί που γνωρίζουν σήμερα το δικαίωμά τους να αγοράζουν σε άλλες χώρες ή τις διαδικασίες για την εισαγωγή εμπορευμάτων και την καταβολή του Φ.Π.Α. Για να διορθώσει αυτήν την κατάσταση η Επιτροπή προτίθεται να εκδώσει οδηγούς για τα δικαιώματα των καταναλωτών να αγοράζουν προϊόντα σε άλλες χώρες της Κοινότητας είτε κατά τις διακοπές, είτε σε ταξίδια για άλλους λόγους. Οι οδηγοί αυτοί θα συνοδεύονται με τακτικές πληροφορίες για τις τιμές, μαζί με ενημερωμένο πρακτικό οδηγό-σύμβουλο για το "τί" και "πού" μπορεί να αγοράσει κανείς περιλαμβανομένων και συγκρίσεων των μέσων εθνικών τιμών. Η δημοσίευση πληροφοριών ως προς τις διαφορές των τιμών είναι εξάλλου χρήσιμη και στην Επιτροπή αλλά και σ' άλλες αρχές, προκειμένου να μπορούν να ερευνούν κάθε διαφορά που φαίνεται υπερβολική και μπορεί να αντανakλά κατάχρηση των κανόνων ανταγωνισμού ή εμπόδια στις συναλλαγές.
37. Σαν μέρος του Προγράμματος Δράσης της για τον Τουρισμό, η Επιτροπή προβλέπει μια σειρά μέτρων που αφορούν ειδικά την προστασία του καταναλωτή : εναρμόνιση της νομοθεσίας σχετικά με τις οργανωμένες διακοπές, τυποποίηση των πληροφοριών σχετικά με ξενοδοχεία, χάρτης των τουριστικών δικαιωμάτων στην Κοινότητα. Η Επιτροπή έχει ήδη προτείνει μια σύσταση όσον αφορά τα μέτρα ασφαλείας κατά του πυρός στα ξενοδοχεία' η σύσταση αυτή συζητείται στο Συμβούλιο. Οι τουρίστες και άλλοι ταξιδιώτες στην Κοινότητα θα επωφεληθούν από τις συνεχείς προσπάθειες της Επιτροπής για κλιμάκωση των διακοπών και για μια δικαιότερη διάρθρωση των αεροπορικών ναύλων.

38. Για να προστατευθούν τα δικαιώματα των καταναλωτών, πρέπει να υπάρχουν τα κατάλληλα μέσα παροχής συμβουλών και αποκατάστασης των ζημιών που υφίστανται. Οι παραδοσιακές νομικές διαδικασίες, είναι χρονοβόρες και συχνά πολύ δαπανηρές σε σχέση με τα επίδικα ποσά σε υποθέσεις καταναλωτών. Δεν μπορεί να λεχθεί ότι υπάρχουν δικαιώματα, αν αυτά δεν ασκούνται και δεν προασπίζονται. Η Επιτροπή, γι' αυτόν το λόγο, δημοσίευσε πρόσφατα ένα green paper σχετικά με την παροχή συμβουλών και την αποκατάσταση των καταναλωτών με σκοπό να θεσπίσει μια πληρέστερη και συμπαγέστερη πολιτική που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των καταναλωτών. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να υποστηρίζει - και αν είναι δυνατόν να διευρύνει - τη συνεργασία της με τις αρχές των κρατών μελών που εκπονούν πρότυπα προγράμματα αναφερόμενα στην απλούστευση των διαδικασιών πρόσβασης, των καταναλωτών στη δικαιοσύνη.
39. Η ποιότητα και αποτελεσματικότητα των δημοσίων υπηρεσιών είναι θεμελιώδεις για την ευημερία των καταναλωτών, δεδομένου του μεγάλου μέρους του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος που απορροφάται από τις υπηρεσίες αυτές. Η Επιτροπή μελέτησε την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών στην Κοινότητα και την έκταση της αντιπροσώπευσης των δικαιωμάτων του καταναλωτή. Σχετικά με το θέμα αυτό πρόκειται να συνταχθεί σύντομα μια έκθεση η οποία θα αποτελέσει το έναυσμα για την εξέταση των σχετικών θεμάτων, τόσο από τα άλλα κοινοτικά όργανα, όσο και από τις ενδιαφερόμενες ομάδες συμφερόντων σε κοινοτικό επίπεδο.
40. Η Επιτροπή συνιστά σε όλα τα κράτη μέλη να κυρώσουν τη Σύμβαση του 1981 του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής. Η Επιτροπή θα ασκεί έλεγχο στον τομέα αυτόν και θα κρίνει για τις περαιτέρω ενέργειες που είναι αναγκαίες προκειμένου να εξασφαλισθεί ένας ικανοποιητικός βαθμός προστασίας των καταναλωτών κατά της χωρίς προηγούμενη άδεια εκμετάλλευσης των στοιχείων αυτών για εμπορικούς σκοπούς.

41. Η Επιτροπή προσπάθησε εξάλλου να προωθήσει το διάλογο μεταξύ αντιπροσώπων των καταναλωτών και άλλων οικονομικών φορέων της αγοράς, ιδίως κατασκευαστών, διανομέων και διαφημιστών. Το Πρόγραμμα του Καταναλωτή για το 1981 εξέφραζε την ελπίδα ότι ο διάλογος αυτός θα μπορούσε να οδηγήσει στην οικειοθελή σύναψη συμφωνιών υπό μορφή ευρωπαϊκών κωδίκων συμπεριφοράς, για τις πρακτικές εμπορίας. Η ελπίδα αυτή δεν έχει πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα. Πράγματι, έγινε φανερό ότι κώδικες του είδους αυτού θα εστερούντο, σε μεγάλο βαθμό, αποτελέσματος εάν δεν συνδυάζονται με την κατάλληλη κοινοτική νομοθεσία. Εντούτοις, όταν οι κώδικες επιχειρηματικής πρακτικής συνδυάζονται με κοινοτικούς νόμους κατέχουν ανάλογη θέση στα πρότυπα ασφάλειας των προϊόντων. Η Επιτροπή θα εξετάσει τις δυνατότητες για τη συνέχιση της εφαρμογής της προσέγγισης αυτής και θα επεξεργαστεί τις αναγκαίες προτάσεις.
42. Προκειμένου οι καταναλωτές να είναι σε θέση να δημιουργήσουν όσο το δυνατόν περισσότερες ευκαιρίες για συνεννόηση με άλλους οικονομικούς φορείς, έχουν ανάγκη από πλήρη ενημέρωση σχετικά με τις εξελίξεις στην πρακτική εμπορίας, συμπεριλαμβανομένων και των εφαρμογών της τεχνολογίας της πληροφόρησης. Εν προκειμένω όπως και στον τομέα της ασφάλειας των προϊόντων, η Επιτροπή θα συμβάλει στην εκπαίδευση του καταναλωτή με την οργάνωση διασκέψεων των εθνικών αντιπροσώπων των καταναλωτών, την προετοιμασία κατάλληλων εκδόσεων, τη συνεργασία με τα μέσα ενημέρωσης για την κάλυψη των θεμάτων του καταναλωτή και με την υποστήριξη των εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών των ιδίων των ευρωπαϊκών οργανώσεων των καταναλωτών.

III. Τα συμφέροντα των καταναλωτών πρέπει να λαμβάνονται περισσότερο υπόψη στο πλαίσιο των άλλων κοινοτικών πολιτικών

43. Η επιτυχία των προσπαθειών της Κοινότητας για τη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση στα θέματα προστασίας των καταναλωτών δεν εξαρτάται μόνον από την επιδίωξη ειδικών στόχων, αλλά και από την έκταση στην οποία λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντα του καταναλωτή κατά τη διαμόρφωση και εκτέλεση άλλων κοινοτικών πολιτικών. Για να εξασφαλισθεί ο αναγκαίος βαθμός αλληλοδιείσδυσης μεταξύ της προστασίας του καταναλωτή και άλλων πολιτικών, πρέπει να ζητείται η γνώμη των αντιπροσώπων των καταναλωτών για τα κοινοτικά μέτρα που μπορεί να επηρεάσουν σημαντικά τα συμφέροντά τους. Μόνο με αυτόν τον τρόπο μπορεί να ληφθεί σωστά υπόψη η γνώμη τους.
44. Για να επιτύχει το στόχο αυτό, η Επιτροπή προέβη το 1973 στη σύσταση της Συμβουλευτικής Επιτροπής Καταναλωτών (CCC). Η επιτροπή εκφράζει τη γνώμη της επί όλων των σημαντικών προτάσεων της Επιτροπής που διατυπώνονται στα πλαίσια της πολιτικής προστασίας των καταναλωτών. Τα τελευταία χρόνια, έχει καθιερωθεί η πρακτική να ζητείται επίσης η γνώμη της Συμβουλευτικής Επιτροπής Καταναλωτών σε ορισμένες προτάσεις που σχετίζονται με άλλες κοινοτικές πολιτικές, όπως ο καθορισμός γεωργικών τιμών, χημική τεχνολογία για τη γεωργία (φυτοφάρμακα, αντιβιοτικά και λιπάσματα), συμφωνίες επιλεκτικής διανομής για καταναλωτικά αγαθά ή αεροπορικές υπηρεσίες. Τακτικές επαφές υψηλού επιπέδου διατηρούνται επίσης με το ΒΕΥΣ (Ευρωπαϊκό γραφείο ενώσεων των καταναλωτών) για γενικά θέματα στον τομέα του ανταγωνισμού. Ωστόσο, υπάρχουν ακόμη περιθώρια για την ανάπτυξη ευρύτερης συνεργασίας στον τομέα αυτό, και η Επιτροπή θα προβεί σε ενέργειες για να εξασφαλίσει την επέκταση και ενίσχυση των εν λόγω διαδικασιών διαβούλευσης, ιδίως στους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Επιτροπή, ως πρώτο βήμα στο σχέδιό της να δώσει νέα ώθηση στην πολιτική της προστασίας των καταναλωτών, διαβιβάζει στο Συμβούλιο μια σειρά προτάσεων - για την τροποποίηση της υπάρχουσας νομοθεσίας ως προς τη σήμανση των τροφίμων, την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση επικίνδυνων παρασκευασμάτων οικιακής χρήσεως, τη ρύθμιση των συμβάσεων που αφορούν τις οργανωμένες διακοπές και την εισαγωγή μαθήματος εκπαίδευσης του καταναλωτή στη βασική και μέση εκπαίδευση.

Στο σύνολό τους, οι ενέργειες που περιγράφονται στην παρούσα ανακοίνωση αποτελούν την προσπάθεια της Επιτροπής κατά τη διάρκεια της θητείας της να πραγματοποιήσει τους ουσιαστικούς στόχους του κοινοτικού προγράμματος για την προστασία και ενημέρωση του καταναλωτή. Οι ενέργειες αυτές θα συμπληρώσουν τις ενέργειες της Επιτροπής στα πλαίσια ενός ευρύτερου προγράμματος για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς. Διαβιβάζοντας το παρόν έγγραφο, η Επιτροπή επιβεβαιώνει τη δέσμευσή της να επιδιώκει την ευημερία των πολιτών της Κοινότητας στο ρόλο τους ως καταναλωτών και ως σημαντικών παραγόντων στην καθημερινή λειτουργία της κοινής αγοράς. Η Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι, από τη διπλή άποψη της ευημερίας των πολιτών και της αποτελεσματικότητας της παραγωγής, υπάρχει ανάγκη νέας ώθησης της πολιτικής της προστασίας του καταναλωτή σε κοινοτικό επίπεδο. Πιστεύει ότι δίνοντας μια τέτοια ώθηση, θα συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη καθώς και στην πραγματοποίηση μιας "πραγματικής "Ευρώπης των λαών".

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

"ΝΕΑ ΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ"

Χρονοδιάγραμμα για την εκτέλεση των προτεινομένων ενεργειών

	<u>Χρονολογία προτεινόμενης ενέργειας</u>	<u>Χρονολογία έκδοσης από το Συμβούλιο</u>
<u>ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ</u>		
1. Έκθεση για τη γενική υποχρέωση εμπορίας ασφαλών προϊόντων	1986	-
2. Οδηγία για τα παραπονημένα προϊόντα	1987	1989
3. Βλ. δεύτερο μέρος του Χρονοδιαγράμματος που επισυνάπτεται στο Λευκό Βιβλίο για την Ολοκλήρωση της Εσωτερικής Αγοράς		
<u>Εκστρατείες ενημέρωσης</u>		
4. Εκστρατεία για την ασφάλεια των παιδιών	1986/87	-
5. Εκστρατεία για την ασφάλεια των προϊόντων	1987/88	-
<u>ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ</u>		
6. Οδηγία για τους αθέμιτους όρους των συμβάσεων	1987	1989
7. Οδηγία για τον υπολογισμό του ποσοστού επιβάρυνσης για την καταναλωτική πίστη	1986	1988
8. Οδηγία για την αθέμιτη και συγκριτική διαφήμιση	1987	1989
9. Πρόταση για την νέα τεχνολογία ενημέρωσης όσον αφορά τους καταναλωτές	1988	1990
10. Πρόταση για την ηλεκτρονική μεταφορά κεφαλαίων	1987	1989

	<u>Χρονολογία προτεινόμενης ενέργειας</u>	<u>Χρονολογία έκδοσης από το Συμβούλιο</u>
11. Προτάσεις για τις εγγυήσεις και τις υπηρεσίες μετά την πώληση	1986	1988
12. Οδηγία για τις οργανωμένες διακοπές	1985	1987
13. Οδηγία για τις δημόσιες υπηρεσίες	1985	-
<u>ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ</u>		
14. Μελέτες των διασυνοριακών τιμών	από 1985	-
15. Δημοσίευση οδηγού δικαιωμάτων του καταναλωτή να αγοράζει προϊόντα σε άλλες χώρες	1986	-
16. Οδηγία για την αναγραφή των τιμών των υπηρεσιών	1986	1988
<u>ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</u>		
17. Ψήφισμα για την εκπαίδευση του καταναλωτή	1985	1986
18. Δημοσίευση διδακτικού εγχειριδίου για την εκπαίδευση του καταναλωτή (σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές)	1986	-
19. Έκθεση σχετικά με τις εμπειρίες από πρότυπα προγράμματα επιμόρφωσης των καθηγητών για την εκπαίδευση του καταναλωτή	1988	-

Ευρωπαϊκές Κοινότητες – Επιτροπή

Νέα ώθηση της πολιτικής της προστασίας των καταναλωτών

(Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο)

Έγγραφο

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

1985 – 27 σ. – 21,0 x 29,7 cm

DA, DE, GR, EN, FR, IT, NL

ISBN 92-825-5667-0

Αριθ. καταλόγου: CB-44-85-355-GR-C

Τιμή στο Λουξεμβούργο, χωρίς ΦΠΑ:

ECU 5,52 BFR 250 ΔΡΧ 555

**Salg og abonnement · Verkauf und Abonnement · Πωλήσεις και συνδρομές · Sales and subscriptions
Vente et abonnements · Vendita e abbonamenti · Verkoop en abonnementen**

BELGIQUE/BELGIË

Moniteur belge/Belgisch Staatsblad
Rue de Louvain 40-42/Leuvensestraat 40-42
1000 Bruxelles/1000 Brussel
Tél. 512 00 26
CCP/Postrekening 000-2005502-27

Sous-dépôts/Agentschappen:

**Librairie européenne/
Europese Boekhandel**
Rue de la Loi 244/Wetstraat 244
1040 Bruxelles/1040 Brussel

CREDOC

Rue de la Montagne 34/Bergstraat 34
Bte 11/Bus 11
1000 Bruxelles/1000 Brussel

DANMARK

Schultz Forlag
Møntergade 21
1116 København K
Tlf: (01) 12 11 95
Girokonto 200 11 95

BR DEUTSCHLAND

Verlag Bundesanzeiger
Breite Straße
Postfach 01 80 06
5000 Köln 1
Tel. (02 21) 20 29-0
Fernschreiber:
ANZEIGER BONN 8 882 595

GREECE

G. C. Eleftheroudakis SA
International Bookstore
4 Nikis Street
Athens
Tel. 322 22 55
Telex 219410 ELEF

Sub-agent for Northern Greece:

Molho's Bookstore
The Business Bookshop
10 Tsimiski Street
Thessaloniki
Tel. 275 271
Telex 412885 LIMO

FRANCE

**Service de vente en France des publications
des Communautés européennes**

Journal officiel
26, rue Desaix
75732 Paris Cedex 15
Tél. (1) 578 61 39

IRELAND

Government Publications Sales Office
Sun Alliance House
Molesworth Street
Dublin 2
Tel. 71 03 09

or by post

Stationery Office
St Martin's House
Waterloo Road
Dublin 4
Tel. 68 90 66

ITALIA

Licosa Spa
Via Lamarmora, 45
Casella postale 552
50 121 Firenze
Tel. 57 97 51
Telex 570466 LICOSA I
CCP 343 509

Subagente:

Libreria scientifica Lucio de Biasio -AEIOU
Via Meravigli, 16
20 123 Milano
Tel. 80 76 79

GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG

**Office des publications officielles
des Communautés européennes**
5, rue du Commerce
L-2985 Luxembourg
Tél. 49 00 81 - 49 01 91
Télex PUBOF - Lu 1322
CCP 19190-81
CC bancaire BIL 8-109/6003/200

Messageries Paul Kraus
11, rue Christophe Plantin
L-2339 Luxembourg
Tél. 48 21 31
Télex 2515
CCP 49242-63

NEDERLAND

Staatsdrukkerij- en uitgeverijbedrijf
Christoffel Plantijnstraat
Postbus 20014
2500 EA 's-Gravenhage
Tel. (070) 78 99 11

UNITED KINGDOM

HM Stationery Office
HMISO Publications Centre
51 Nine Elms Lane
London SW8 5DR
Tel. 01-211 56 56

Sub-agent:

Alan Armstrong & Associates Ltd
72 Park Road
London NW1 4SH
Tel. 01-723 39 02
Telex 297635 AAALTD G

ESPAÑA

Mundi-Prensa Libros, S.A.
Castello 37
E-28001 Madrid
Tel. (91) 276 02 53 - 275 46 55
Telex 49370-MPLI-E

PORTUGAL

Livraria Bertrand, s.a.r.l.
Rua João de Deus
Venda Nova
Amadora
Tel. 97 45 71
Telex 12709-LITRAN-P

SCHWEIZ/SUISSE/SVIZZERA

Librairie Payot
6, rue Grenus
1211 Genève
Tél. 31 89 50
CCP 12-236

UNITED STATES OF AMERICA

**European Community Information
Service**
2100 M Street, NW
Suite 707
Washington, DC 20037
Tel. (202) 862 9500

CANADA

Renouf Publishing Co., Ltd
61 Sparks Street
Ottawa
Ontario K1P 5R1
Tel. Toll Free 1 (800) 267 4164
Ottawa Region (613) 238 8985-6
Telex 053-4936

JAPAN

Kinokuniya Company Ltd
17-7 Shinjuku 3-Chome
Shinjuku-ku
Tokyo 160-91
Tel. (03) 354 0131

Journal Department
PO Box 55 Chitose
Tokyo 156
Tel. (03) 439 0124

Τιμή στο Λουξεμβούργο, χωρίς ΦΠΑ:

ECU 5,52 BFR 250 ΔΡΧ 555

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

L - 2985 Luxembourg

ISBN 92-825-5667-0

9 789282 556672